

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३६) काठमाडौं, असोज ११ गते २०४६ साल (अतिरिक्ताङ्क ३३)

भाग २

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०४६ सालको ऐन नं. ५

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि
विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम
नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी
त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद
परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐरामपट्ट परम ज्योतिर्मय
सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु
परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री
श्रीमन्महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा
समरविजयिनाम् ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४८२

सार्वजनिक सुरक्षा कायम राख्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: नेपाल अधिराज्यको सुरक्षा, शान्ति र व्यवस्था, विदेशी राज्यहरूसँग मित्रताको सम्बन्ध र विभिन्न वर्ग, पेशा वा क्षेत्रका जनताका बीच सुसम्बन्ध कायम राख्न कुनै व्यक्तिलाई निवारक नजरबन्दमा राख्ने सम्बन्धमा समयोचित व्यवस्था गर्न बाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

१.१ यस ऐनको नाम “सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६” रहेको छ ।

१.२ यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:

२.१ विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,—

२.१.१ “नजरबन्दको आदेश” भन्नाले उपदफा ३.२.१ बमोजिमको आदेश सम्झनुपर्छ ।

२.१.२ “स्थानहदको आदेश” भन्नाले उपदफा ३.२.२, ३.२.३ र ३.२.४ बमोजिमको आदेश सम्झनुपर्छ ।

२.१.३ “स्थानीय अधिकारी” भन्नाले प्रमुख जिल्ला अधिकारी सम्झनु पर्छ र सो शब्दले निजको अनुपस्थितिमा निजको निमित्त भई काम गर्ने अधिकारीसमेतलाई जनाउँछ ।

३. आदेश जारी गर्ने अधिकार:

३.१ कुनै व्यक्तिलाई देहायको कुनै कुरामा प्रतिकूल असर पर्न सक्ने कुनै काम कुराबाट रोक्नको लागि आवश्यक भएमा स्थानीय अधिकारीले उपदफा ३.२ बमोजिमको कुनै आदेश जारी गर्न सक्नेछः—

३.१.१ नेपाल अधिराज्यको सुरक्षा,

३.१.२ नेपाल अधिराज्यको शान्ति र व्यवस्था,

३.१.३ नेपाल अधिराज्य र अन्य मित्रराष्ट्रसँगको सुसम्बन्ध,

३.१.४ नेपाल अधिराज्यको विभिन्न वर्ग वा क्षेत्रका जनताका बीच सुसम्बन्ध ।

३.२ उपदफा ३.१ बमोजिमको अवस्थामा स्थानीय अधिकारीले त्यस्तो व्यक्तिको नाममा देहायबमोजिमको कुनै आदेश जारी गर्न सक्नेछः—

३.२.१ निजलाई कुनै खास अवधिसम्म कुनै खास ठाउँमा नजरबन्द गर्ने भनी,

३.२.२ नेपाल अधिराज्यको कुनै ठाउँमा नबस्नु भनी,

३.२.३ नेपाल अधिराज्यको कुनै ठाउँमा मात्र बस्नु वा सो व्यक्ति सो ठाउँमा नभए आदेशमा तोकिएको समयभित्र सो ठाउँमा गई बस्नु भनी,

३.२.४ नेपाल अधिराज्यको कुनै ठाउँमा प्रवेश नगर्नु भनी ।

४. आदेशसम्बन्धी कार्यविधि:

४.१ उपदफा ३.२ अन्तर्गत कुनै आदेश जारी गर्दा स्थानीय अधिकारीले सो जारी गर्नुपर्ने कारण र आधार खुलाई सो आदेश सम्बन्धित व्यक्तिलाई दिनुपर्छ ।

४.२ कुनै व्यक्तिलाई नजरबन्द राख्ने गरी आदेश जारी भएकोमा जुन जिल्लामा नजरबन्द राख्ने आदेश भएको हो सो जिल्लाको जिल्ला अदालतलाई चौबीस घण्टाभित्र आदेशको प्रतिलिपि सहित स्थानीय अधिकारीले सूचना पठाउनु पर्नेछ ।

५. नजरबन्दको आदेश लागू रहने अवधि:

५.१ उपदफा ३.२.१ बमोजिम कसैलाई नजरबन्दमा राख्ने गरी जारी गरिएको आदेश अगावै खारेज भएमा बाहेक जारी भएको मितिले नब्बे दिनसम्म कायम रहनेछ ।

५.२ तर, देहायको अवस्थामा नजरबन्दको आदेशको अवधि देहायबमोजिम हुनेछः-

५.२.१ यस ऐनबमोजिम नजरबन्द रहेको कुनै व्यक्तिलाई नब्बे दिन भन्दा बढी अवधिको लागि नजरबन्द राख्न आवश्यक देखिएमा त्यसको कारण र आधार सहित स्थानीय अधिकारीले सम्बन्धित अञ्चलाधीश कार्यालयमा लेखी पठाउनुपर्छ । अञ्चलाधीशले स्थानीय अधिकारीको सुझाव उचित ठहर्न्याई अनुमोदन गरेमा त्यस्तो आदेश जारी भएको मितिले छ महीनासम्म कायम रहनेछ ।

५.२.२ उपदफा ५.२.१ बमोजिम अञ्चलाधीशबाट अनुमोदन भै कायम भएको छ महीनाको अवधि भन्दा बढी अवधि नजरबन्दमा

राख्न आवश्यक देखिएमा त्यसको कारण र आधार सहित स्थानीय अधिकारीले सम्बन्धित अञ्चलाधीश मार्फत श्री ५ को सरकार, गृह मन्त्रालयमा लेखी पठाउनु पर्नेछ । श्री ५ को सरकार, गृह मन्त्रालयले अञ्चलाधीश कार्यालय मार्फत आएको त्यस्तो सुझाव उचित ठहर्न्याई अनुमोदन गरेमा नजरबन्दको आदेशको अवधि त्यस्तो आदेश जारी भएको मितिले नौ महीनासम्म कायम रहनेछ ।

५.२.३ यस ऐनबमोजिम नजरबन्दमा रहेका कुनै व्यक्तिलाई नौ महीना भन्दा बढी अवधिको लागि नजरबन्दमा राख्नु पर्ने देखिएमा श्री ५ को सरकार, गृह मन्त्रालयले दफा ७ बमोजिमको सल्लाहकार समितिसंग राय लिनेछ । सल्लाहकार समितिले नजरबन्दको अवधि बढाउन उचित छ भनी राय दिएमा नजरबन्दको आदेशको अवधि त्यस्तो आदेश जारी भएको मितिले अठार महीनासम्म कायम रहनेछ ।

६. स्थानहदको आदेश लागू रहने अवधि:

६.१ कुनै व्यक्तिको सम्बन्धमा जारी गरिएको स्थानहदको आदेश अगावै खारेज गरिएमा बाहेक सो आदेश जारी गरिएको मितिले तीस दिनसम्म कायम रहनेछ ।

६.२ तर देहायको अवस्थामा स्थानहदको आदेशको अवधि देहायबमोजिम हुनेछः-

६.२.१ यस ऐनबमोजिम जारी गरिएको स्थानहदको आदेश तीस दिन भन्दा बढी अवधिको लागि कायम राख्न आवश्यक देखिएमा त्यसको कारण र आधार सहित स्थानीय अधिकारीले सम्बन्धित अञ्चलाधीश कार्यालयमा लेखी पठाउनु पर्छ । अञ्चलाधीशले स्थानीय अधिकारीको सुझाव उचित ठहर्न्याई अनुमोदन गरेमा त्यस्तो आदेश जारी भएको मितिले नब्बे दिनसम्म कायम रहनेछ ।

६.२.२ यस ऐनबमोजिम जारी गरिएको स्थानहदको आदेश उपदफा ६.२.१ बमोजिम अञ्चलाधीशबाट अनुमोदन भै कायम भएको नब्बे दिनको अवधि भन्दा बढी अवधिसम्म कायम

राख्न आवश्यक देखिएमा त्यसको कारण र आधार सहित स्थानीय अधिकारीले सम्बन्धित अञ्चलाधीशमार्फत श्री ५ को सरकार, गृह मन्त्रालयमा लेखी पठाउनुपर्छ । श्री ५ को सरकार, गृह मन्त्रालयले अञ्चलाधीश कार्यालयमार्फत आएको त्यस्तो सुझाव उचित ठहर्‍याई अनुमोदन गरेमा स्थानहृदको आदेशको अवधि त्यस्तो आदेश जारी भएको मितिले छ महीनासम्म कायम रहनेछ ।

७. सल्लाहकार समितिको गठन: यस ऐनको प्रयोजनको निमित्त श्री ५ को सरकारले प्रधान न्यायाधीशसंग परामर्श गरी सर्वोच्च अदालतका बहालवाला न्यायाधीशको अध्यक्षतामा सोही अदालतका बहालवाला वा अवकाश प्राप्त अन्य दुई जना न्यायाधीश सदस्य रहेको सल्लाहकार समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

८. सल्लाहकार समितिको कार्यविधि:

८.१ नजरबन्दमा रहेको कुनै व्यक्तिको नजरबन्दको आदेशको अवधि नौ महीनाभन्दा बढी समयसम्म कायम राख्न आवश्यक छ भन्ने लागेमा श्री ५ को सरकार, गृह मन्त्रालयले त्यसको कारण र आधार तथा स्थानीय अधिकारीले त्यस सम्बन्धमा कुनै सुझाव दिएको भए सो सुझाव र नजरबन्दमा रहेको व्यक्तिको तर्फबाट श्री ५ को सरकार समक्ष कुनै उजुर परेको भए सो उजुरी सहितको प्रतिवेदन सल्लाहकार समितिसमक्ष पेश गर्नुपर्छ ।

८.२ उपदफा ८.१ बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदन तथा अन्य कागजात र नजरबन्द राखिएको व्यक्तिसंग उपदफा ८.३ बमोजिम सोधपुछ गरिएको वा स्पष्टीकरण मागिएको भए निजको जवाफ वा स्पष्टीकरण समेत उपर विचार गरी सल्लाहकार समितिले नजरबन्दको अवधि बढाउनु आवश्यक छ वा छैन भन्ने राय श्री ५ को सरकारसमक्ष पठाउनेछ ।

८.३ सल्लाहकार समितिले आवश्यक देखेमा नजरबन्दमा रहेको व्यक्तिसित कुनै कुरा सोधपुछ गर्न वा स्पष्टीकरण माग गर्न सक्नेछ ।

९. आदेश खारेज गर्ने अधिकार:

९.१ स्थानीय अधिकारीले आफूले जारी गरेको कुनै पनि आदेशलाई सो आदेशमा तोकिएको अवधि अगावै जहिलेसुकै पनि खारेज गर्न सक्नेछ ।

९.२ श्री ५ को सरकारले नजरबन्दको आदेश र स्थानहृदको आदेशलाई जहिलेसुकै पनि खारेज गर्न सक्नेछ ।

१०. दण्ड सजाय:

१०.१ उपदफा ३.२.२, ३.२.३ वा ३.२.४ बमोजिमको आदेशको बाखिलाप गर्ने व्यक्तिलाई स्थानीय अधिकारीले छ महिनासम्म कैद वा एक हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

१०.२ उपदफा १०.१ बमोजिमको सजायको आदेश उपर अञ्चल अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१०.३ उपदफा १०.२ बमोजिम परेको पुनरावेदनमा अञ्चल अदालतले आदेशको बाखिलाप भएको छ छैन भन्ने विषयमा सीमित रही पुनरावेदनको किनारा गर्नेछ ।

११. कुनै अदालतमा प्रश्न उठाउन नसकिने: उपदफा ३.२ अन्तर्गत जारी भएको आदेश उपर कुनै अदालतमा प्रश्न उठाउन सकिने छैन ।

१२. छोड्नु पर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि: नजरबन्दमा राखिएको कुनै व्यक्तिलाई छोड्नु पर्दा सम्बन्धित जिल्ला अदालतको न्यायाधीश वा निजको अनुपस्थितिमा श्रेस्तेदारको रोहबरमा छोड्नुपर्छ ।

१३. विभागीय कारवाही हुने: यो ऐन अन्तर्गत स्थानीय अधिकारीले जारी गरेको आदेश बदलियत साथ जारी गरेको ठहरिएमा त्यस्तो अधिकारीलाई विभागीय कारवाही भई सजाय हुनेछ ।

१४. नियम बनाउने अधिकार: यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वित गर्न श्री ५ को सरकारले नियमहरू बनाउन सक्नेछ ।

१५. खारेजी र बचाउ:

१५.१ सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०१८ खारेज गरिएको छ ।

१५.२ सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०१८ अन्तर्गत जारी गरिएको आदेशको सम्बन्धमा यसै ऐनको व्यवस्था लागू हुनेछ ।

आज्ञाले,

ईश्वरबहादुर श्रेष्ठ

श्री ५ को सरकारको सचिव

लालमोहर सदर मिति:- २०४६।६।११।४

(६)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।